

Handwritten Arabic calligraphy in a highly stylized, bold script. The text is arranged in several lines, with the most prominent word being 'الله' (Allah) written in large, flowing letters. The calligraphy is accompanied by decorative flourishes and small square motifs.

Handwritten signature or date in Arabic script, possibly reading '1430' or similar.

۸۷/۱۱۰۵۹۹۵
۸۷/۱۱۳۰

دانشگاه پیام نور

پایان نامه

برای دریافت درجه کارشناسی ارشد
در رشته زبان و ادبیات فارسی

دانشکده علوم انسانی
گروه علمی زبان و ادبیات فارسی

عنوان پایان نامه:

جایگاه فیلمنامه نویسی در ادبیات معاصر

استاد راهنما:

دکتر مهدخت معین

استاد مشاور:

دکتر سید مهدی خیراندیش

نگارش:

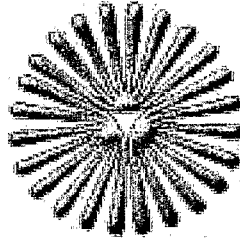
کارمین صراف

۱۳۸۷ / ۱۱ / ۲۵

کتابخانه مرکزی دانشگاه پیام نور
تهران

آذرماه ۱۳۸۷

۱۰۷۰۳۳

دانشگاه پیام نور

بسمه تعالی

تصویب پایان نامه

پایان نامه تحت عنوان جایگاه فیلمنامه نویسی در ادبیات معاصر

که توسط کارمین صراف در مرکز شیراز تهیه و به هیات داوران ارائه گردیده است مورد تأیید می

باشد. تاریخ دفاع: ۱۳۸۷/۹/۲۶ نمره: ۱۹ (نوزده) درجه ارزشیابی: عالی

اعضای هیات داوران:

امضاء

مرتبه علمی

هیات داوران

نام و نام خانوادگی

استادیار

استاد راهنما

۱- دکتر مهدخت معین

استادیار

استاد مشاور

۲- دکتر سید مهدی خیراندیش

استادیار

استاد داور

۳- دکتر احمد طحان

مربی

نماینده تحصیلات تکمیلی

۴- شهرام دوکوهکی

این پایان نامه را به روح معلای پدرم ،

زنده یاد مرتضی صراف

استاد تمدن و فرهنگ اسلامی و زبان و ادبیات فارسی در دانشگاههای

ایران، هلند و بنگلادش که علاوه بر تخصص در ادبیات معاصر و نقد

ادبی، سرودن شعر و داستان نویسی؛ در کتابشناسی، شناخت نسخ

خطی، اشیاء قدیمی و نقاشی نیز تبخّر داشت، تقدیم می نمایم.

سپاسگزاری

برخود فرض می‌دانم که از زحمات سرکار خانم دکتر مهدخت معین که زحمت راهنمایی پایان نامه با ایشان بود و اینجانب افتخار شاگردی ایشان در دوره کارشناسی دانشگاه علامه طباطبایی را نیز داشته‌ام به خاطر تمام زحماتی که برای اینجانب کشیده‌اند و تأثیر زیادی که در زندگی من داشته‌اند سپاسگزاری نمایم.

همچنین از جناب آقای دکتر سید مهدی خیراندیش که علاوه بر مشاورت پایان نامه حاضر به عنوان مدیر گروه ادبیات فارسی دانشگاه پیام نور شیراز زحمات زیادی را در طی سه سال گذشته که دوره کارشناسی ارشد رشته ادبیات فارسی در این دانشگاه دایر گردید متقبل شده‌اند و اینجانب از کلاسهای درس ایشان نیز بهره‌ی زیادی برده‌ام تشکر می‌کنم.

امید که بتوانم با پیشرفت‌های بیشتر علمی و خدمت به وطن دین خود را ادا کنم. در آخر از تمامی اشخاصی که به هر نحو در نگارش و تدوین پایان نامه حاضر مرا یاری رساندند سپاسگزاری می‌نمایم.

چکیده

« جایگاه فیلمنامه نویسی در ادبیات معاصر » تنها پایان نامه ای است که به ارتباط بین فیلمنامه نویسی و ادبیات فارسی پرداخته است. علت اصلی انتخاب این موضوع این بود که محقق پایان نامه حاضر معتقد است علت اصلی ساخته نشدن فیلمهای سینمایی خوب نبود فیلمنامه خوب است که علت آن نیز پروراندن نشدن فیلمنامه نویسان خوب می باشد و نگارنده معتقد است باید پلی بین ادبیات و فیلمنامه نویسی ایجاد کرد تا این مشکلات حل شوند. پایان نامه حاضر شامل شش فصل می باشد که در فصل اول مقدمه و کلیات آورده شده است. فصل دوم شامل سه بخش «داستان» ، «فیلمنامه» و «اقتباس» می باشد. فصل سوم نیز شامل سه بخش است که عبارتند از: «تاریخچه سینمای ایران» ، «تاریخچه فیلمنامه نویسی در سینمای ایران» و «اولین فیلمنامه منتشر شده موجود». فصل چهارم شامل چهار بخش «مشکلات فیلمنامه نویسی در ایران» ، «یازده مضمون طلایی» ، «جایگاه فیلمنامه نویسی در رشته زبان و ادبیات فارسی» و «پایان نامه های مرتبط» می باشد. در فصل پنجم نیز چهار بخش «فیلمنامه هایی که تبدیل به فیلم شده اند» ، «فیلمنامه هایی که منتشر شده اند» «فیلمنامه هایی که در جراید منتشر شده اند» و «کتابشناسی فیلمنامه نویسی» آورده شده است و در فصل ششم نمودارها و نتیجه گیری ذکر گردیده و «فهرست منابع» در انتها آورده شده است. برخی از مسائلی که در این پایان نامه به آنها پرداخته شده است عبارتند از: تاریخچه فیلمنامه نویسی، جایگاه فیلمنامه نویسی، میزان رشد فیلمنامه نویسی و تأثیر فیلمنامه نویسی و ادبیات بر یکدیگر.

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
فصل اول : کلیات	۱
۱-۱- مقدمه	۲
۲-۱- نوع تحقیق	۴
۳-۱- سوال های اصلی تحقیق	۴
۴-۱- سابقه و ضرورت انجام تحقیق	۵
۵-۱- فرضیه ها	۵
۶-۱- هدف ها	۵
۷-۱- کاربردهای متصور از انجام این تحقیق	۵
۸-۱- استفاده کنندگان از پایان نامه	۵
۹-۱- تعریف واژه های عنوان پایان نامه	۶
۱۰-۱- معرفی فصل ها و بخش های پایان نامه	۸
فصل دوم	۱۰
۱-۲- داستان؛ جوهر اصلی فیلمنامه	۱۱
۱-۱-۲- تعریف برخی اصطلاحات:	۱۵
۱-۱-۱-۲- صحنه	۱۵
۲-۱-۱-۲- لحظه	۱۶
۳-۱-۱-۲- سکانس	۱۶
۴-۱-۱-۲- پرده	۱۶

- ۱۷ ۱-۱-۱-۵-داستان
- ۱۸ ۲-۱-۲-مثلت داستان
- ۱۸ ۱-۲-۱-۱-شاه پیرنگ، خرده پیرنگ، ضد پیرنگ
- ۲۱ ۳-۱-۲-تفاوتهای صوری در درون مثلث داستان
- ۲۱ ۱-۳-۱-۲-پایانهای بسته در برابر پایانهای باز
- ۲۲ ۲-۳-۱-۲-کشمکش بیرونی در برابر کشمکش درونی
- ۲۲ ۳-۳-۱-۲-قهرمان منفرد در برابر تعدد قهرمان
- ۲۲ ۴-۳-۱-۲-قهرمان فعال در برابر قهرمان منفعل
- ۲۳ ۵-۳-۱-۲-زمان خطی در برابر زمان غیر خطی
- ۲۳ ۶-۳-۱-۲-علیت در برابر تصادف
- ۲۴ ۷-۳-۱-۲-واقعیت پایدار در برابر واقعیت ناپایدار
- ۲۵ ۴-۱-۲-موقعیت
- ۲۶ ۱-۴-۱-۲-رابطه میان ساختار و موقعیت
- ۲۶ ۵-۱-۲-ژانرهای مورد علاقه فیلمنامه نویسان
- ۲۸ ۲-۲-۲-فیلمنامه؛ نقشه راه
- ۲۸ ۱-۲-۲-تعریف فیلمنامه
- ۳۵ ۲-۲-۲-فیلمنامه نویس کیست؟
- ۳۶ ۳-۲-۲-درباره فیلمنامه نویسی
- ۴۰ ۳-۲-۳-اقتباس؛ پیوند ادبیات و سینما
- ۴۶ ۱-۳-۲-تبدیل واقعیت و داستان به فیلمنامه

۴۷	۱-۱-۳-۲- قبض یا بسط دستمایه
۴۹	۲-۱-۳-۲- تغییر ضروری است
۵۱	۳-۱-۳-۲- چه چیز سود بخش است
۷۱	۲-۳-۲- داستانهای مناسب برای اقتباس
۷۲	۱-۲-۳-۲- چند نمونه از داستانها و موضوعات خوب ایرانی برای اقتباس
۷۳	۲-۲-۳-۲- فهرست برخی از آثار برگزیده ادبیات جهان که می توان از آنها برای اقتباس استفاده کرد..
۷۸	فصل سوم
۷۹	۱-۳- تاریخچه سینمای ایران
۸۶	۲-۳- تاریخچه فیلمنامه نویسی در سینمای ایران
۸۶	۱-۲-۳- دوره اول (۱۶-۱۳۰۸): پیشگامان
۸۹	۲-۲-۳- دوره دوم (۳۲-۱۳۲۷): به سبک کوشان
۹۲	۳-۲-۳- دوره سوم (۴۲-۱۳۳۲): تثبیت فیلمنامه نویسی:
۹۵	۴-۲-۳- دوره چهارم (۴۸-۱۳۴۲): گنج قارون و رویا پردازی:
۹۹	۵-۲-۳- دوره پنجم (۵۷-۱۳۴۸): قیصر و اعتراض
۱۰۴	۳-۳- اولین فیلمنامه منتشر شده موجود
۱۲۶	فصل چهارم
۱۲۶	۱-۴- مشکلات فیلمنامه نویسی در ایران
۱۳۳	۲-۳- یازده مضمون طلایی
۱۳۹	۳-۴- جایگاه فیلمنامه نویسی در رشته زبان و ادبیات فارسی
۱۴۶	۴-۴- پایان نامه های مرتبط

۱۴۹	فصل پنجم
۱۵۰	۱-۵- فیلمنامه هایی که تبدیل به فیلم شده اند
۱۹۳	۱-۱-۵- فیلمهایی که به نمایش در نیامدند
۱۹۶	۲-۵- فیلمنامه هایی که منتشر شده اند
۲۳۲	۱-۲-۵- فیلمنامه هایی که انتشارات و تاریخ انتشارشان مشخص نیست
۲۳۳	۳-۵- فیلمنامه هایی که در جراید منتشر شده اند
۲۴۵	۴-۵- کتابشناسی فیلمنامه نویسی
۲۵۰	فصل ششم: نتیجه گیری و نمودارها
۲۵۱	۱-۶- نمودارها
۲۵۹	۲-۶- نتیجه گیری
۲۶۷	فهرست منابع

فهرست جداول، نمودارها و اشکال

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۲۰	شکل مثلث داستان
۳۰	جدول فیلمنامه
۲۵۲	نمودار شماره ۱
۲۵۲	نمودار شماره ۲
۲۵۳	نمودار شماره ۳
۲۵۳	نمودار شماره ۴
۲۵۴	نمودار شماره ۵
۲۵۴	نمودار شماره ۶
۲۵۵	نمودار شماره ۷
۲۵۵	نمودار شماره ۸
۲۵۶	نمودار شماره ۹
۲۵۶	نمودار شماره ۱۰
۲۵۷	نمودار شماره ۱۱
۲۵۷	نمودار شماره ۱۲
۲۵۸	نمودار شماره ۱۳
۲۵۸	نمودار شماره ۱۴

فصل اول

کلیات

در ابتدا لازم می‌دانم توضیحاتی درباره نحوه انتخاب موضوع و چرایی و چگونگی آن ارائه دهم. در زمانی که اینجانب و دیگر دوستان همدوره ای باید موضوع پایان نامه خود را انتخاب می‌کردیم دریافتیم که دانشگاه پیام نور شیوه ای نوین در پیش گرفته و از موضوعات جدید که تا به حال درباره آنها تحقیقی صورت نگرفته است به شدت استقبال می‌کند. شنیدن این مسئله برای من بسیار خوشحال کننده بود چرا که می‌توانستم با انتخاب موضوعی که تاکنون درباره آن پژوهشی صورت نگرفته به نوعی اولین پژوهشگر آن موضوع باشم، هر چند که اولین بودن سخت تر است و منابع و طرح تحقیق و دیگر موارد حاضر و آماده نیستند و باید خود به تهیه و تدوین آنها همت کرد.

از این رو تمایل پیدا کردم در مورد موضوعی که مدتها بود ذهن مرا به خود مشغول کرده بود بیشتر تفکر کنم. و آن عدم تولید فیلمهای سینمایی خوب و مناسب در داخل کشور بود. البته لازم به یادآوری است که مطمئناً در طول سالهای گذشته فیلمهای سینمایی خوب هم ساخته شده اند ولی منظور اینجانب کلیت سینمایی ایران است نه استثنائات.

آنچه مرا بیشتر به فکر فرو می‌برد این بود که مشاهده می‌کردم بازیگران فیلمها بازیگران خوب و حرفه ای هستند و دیگر عوامل فیلم از جمله کارگردان و تهیه کننده و غیره هم از شهرتی برخوردارند ولی باز هم فیلمهایشان آنچنان که باید و شاید قابل توجه نیست.

کم کم به این نتیجه رسیدم که مشکل اصلی فیلمها فیلمنامه آنها می‌باشد که اگر خوب باشد به جرأت می‌توان گفت پنجاه درصد مشکل فیلم حل شده است و اگر بد باشد هر چند که تمام عوامل فیلم خوب باشند فیلم خوبی از آب در نمی‌آید.

از همین رو به تحقیق پیرامون فیلمنامه نویسان پرداختم و با کمال تعجب متوجه شدن که نویسندگان بسیاری از فیلمهایی که از تلویزیون پخش می‌شود اصلاً شغل اصلی شان فیلمنامه نویسی نیست و تنها به علت بی توجهی و یا کم کردن هزینه های تولید فیلم نوشتن فیلمنامه را که مهمترین بخش فیلم است به دست ناآگاه ترین اشخاص سپرده اند.

در مرحله دوم به این موضوع اندیشیدم که در واقع این کار را به چه کسی باید بدهند و یا در واقع اگر کسی بخواهد فیلمنامه نویس شود به کجا باید مراجعه کند و به این فرضیه رسیدم که برای نگارش فیلمنامه چه کسی بهتر از دانشجویان و فارغ التحصیلان رشته ادبیات فارسی که در دو موردی که مدنظر اینجانب بود تبحر داشتند.

و آن دو مورد که به نظرم برای نگارش فیلمنامه بسیار اهمیت دارد و شخص می تواند با تحصیل در رشته ادبیات فارسی و یا تلاش شخصی به آن دو برسد عبارتند از:

۱- توانایی کافی در نگارش صحیح و بدون غلط.

۲- آشنایی با داستانهای بزرگ تاریخ فرهنگ و تمدن کشور نگارنده.

با توجه به دو مورد بالا می توان نتیجه گرفت که هر کس در هر کشوری می تواند با تحصیل در رشته ادبیات زبان مادری خود توانایی نگارش فیلمنامه را پیدا کند که البته تنها راه رسیدن به دو مورد مذکور تحصیل در دانشگاه نیست و چه بسا اشخاصی با مطالعه شخصی خود بتوانند این توانایی را کسب کنند.

حال پس از توجه به موارد ذکر شده به این سوال بر می خوریم که پس چرا دانشجویان و فارغ التحصیلان رشته ادبیات فارسی این توانایی را ندارند و یا به عبارت بهتر این توانایی در آنها شکوفا نشده و بالقوه باقی مانده است؟

برای پاسخ دادن به سوال بالا مورد سومی را برای فیلمنامه نویس شدن ذکر می کنم:

۳- آشنایی کافی با سینما.

حلقه مفقوده ای که می تواند توانایی فارغ التحصیلان ادبیات را بالفعل کند و از آنها فیلمنامه نویسان خوبی بسازد آشنایی با سینما است که البته آن هم می تواند براساس مطالعات شخصی ایجاد شود ولی با توجه به نیاز زمانی که در آن زندگی می کنیم آشنا کردن دانشجویانی که به مدت چهار سال در دوره کارشناسی رشته زبان و ادبیات فارسی تحصیل می کنند با سینما به طور نیمه تخصصی سودمند خواهد بود.

همچنان که گذشت و در متن پایان نامه هم به آن اشاره شده است فیلمنامه نویسی جایگاهی در رشته ادبیات فارسی ندارد و همین مسئله باعث شد تا اینجانب تصمیم بگیرم برای موضوع پایان نامه دوره کارشناسی ارشد خود موضوع «جایگاه فیلمنامه نویسی در ادبیات معاصر» را پیشنهاد دهم که خوشبختانه موضوع مورد قبول شورای دانشگاه پیام نور واقع شد.

پس از تصویب موضوع پایان نامه زمان آن بود که طرح پیشنهادی خود را ارائه نمایم که با راهنمایی های سرکار خانم دکتر مهدخت معین که راهنمایی پایان نامه را پذیرفته بودند طرح پیشنهادی آماده شد و به تصویب کمیته تخصصی گروه زبان و ادبیات فارسی و شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه پیام نور شیراز رسید.

۲-۱- نوع تحقیق

نوع تحقیق حاضر کتابخانه ای است.

۳-۱- سوال های اصلی تحقیق

در این قسمت به بیان سوالهای اصلی تحقیق که در طرح پیشنهادی ارائه شده بود می پردازم:

- بحث کلی و تاریخی درباره فیلمنامه نویسی در ایران، تاریخچه فیلمنامه نویسی و فیلمنامه نویسان مطرح، ارتباط فیلمنامه نویسی و ادبیات.

- آیا فیلمنامه نویسی جایگاه مشخصی در ادبیات دارد؟

- اگر نه آیا می توانیم جایگاهی برای موضوع مذکور تعیین کنیم؟

- آیا فیلمنامه نویسان باید مطالعاتی در زمینه ادبیات داشته باشند؟

- آیا فارغ التحصیلان رشته ادبیات فارسی در نگارش و تدوین فیلمنامه توانا هستند؟

- آیا فیلمنامه نویسی ظرفیت دارد یکی از گرایشهای ادبیات فارسی در دوره کارشناسی ارشد

باشد؟

- آیا فیلمنامه نویسی در ایران از رشد مناسب برخوردار است؟

۴-۱- سابقه و ضرورت انجام تحقیق

به علت اینکه در این زمینه تا کنون تحقیق مشخص و جامعی انجام نشده است، تحقیق در زمینه مذکور ضروری می نماید، همچنین فیلمنامه نویسی پدیده جدیدی است که امکان تحقیق گسترده در آن وجود دارد.

۵-۱- فرضیه ها

- فرضیه های مطرح شده در طرح پیشنهادی که اثبات یا رد خواهند شد از این قرارند:
- فیلمنامه نویسی در ادبیات معاصر نقش ویژه ای دارد.
- ادبیات فارسی تأثیر زیادی در فیلمنامه نویسی دارد.
- فیلمنامه نویسی همانند ادبیات داستانی یکی از انواع ادبی است.
- فیلمنامه نویسی یکی از شاخه های ادبیات داستانی است.

۶-۱- هدف ها

تعیین جایگاه فیلمنامه نویسی در نثر معاصر و یافتن رابطه فیلمنامه نویسی و ادبیات.

۷-۱- کاربردهای متصور از انجام این تحقیق

- توجه فیلمنامه نویسان به کسب مهارت در ادبیات.
- آموزش اصول فیلمنامه نویسی به صورت واحد درسی در رشته زبان و ادبیات فارسی یا ایجاد گرایش فیلمنامه نویسی در دوره کارشناسی ارشد.

۸-۱- استفاده کنندگان از پایان نامه

- مدیران برنامه ریزی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در گزینش دروس و گرایشهای دانشگاهی.

- کلیه فیلمنامه نویسان.

- دانشجویان ادبیات فارسی.

۹-۱- تعریف واژه های عنوان پایان نامه

حال که مطالب نوشته شده در طرح پیشنهادی از نظر گذشت آنچنان که رویه علمی و منطقی حکم می کند ابتدا به تعریف کلمات عنوان پایان نامه می پردازیم. هر چند کسانی که در رشته ادبیات فارسی به تحصیل می پردازند با این تعاریف آشنا هستند ولی از آنجا که استفاده کنندگان از این پایان نامه اشخاص دیگری هم هستند که در طرح پیشنهادی نیز ذکر گردید، ضرورت تعاریف ابتدایی دو چندان می شود که در این بخش از فرهنگهای بزرگ ایرانی و غیر ایرانی استفاده شده است.

ابتدا به تعریف «ادبیات» و «ادب» از فرهنگ فارسی معین می پردازیم:

ادبیات: (ص نسب). ج. ادبیه (امروز جمع «ادب» هم محسوب می شود) دانشهای متعلق به ادب، علوم ادبی، آثار ادبی. ضح. - در اصل «فنون ادبیه» یا «علوم ادبیه» بوده است و بعد «ادبیه» صفت بجای موصوف را جمع بسته اند. (معین، ۱۳۷۷)

ادب: ۱- فرهنگ، دانش. ۲- هنر. ۳- حسن معاشرت، حسن محضر. ۴- آزر، حرمت، پاس. ۵- تأدیب، تنبیه. ۶- دانشی است که قدما آنرا شامل علوم ذیل دانسته اند، لغت، صرف، نحو، معانی، بیان، بدیع، عروض، قافیه، قوانین خط، قوانین قرائت، بعضی اشتقاق، قرض الشعر، انشاء و تاریخ را هم افزوده اند. امروزه دانش مذکور را ادبیات گویند. ج. ادب «آداب» است. (معین، ۱۳۷۷)

حال ترجمه تعریف «ادبیات» از فرهنگ لغات وبستر^۱:

ادبیات: ۳. الف) نوشته ای به نثر یا نظم به خصوص نوشته هایی که ساختار یا بیانی عالی دارند و نظریات ثابت یا علائق جهانی را بیان می کنند.

ب) آثار نوشته شده در یک زبان، کشور یا دوره بخصوص.

ث) نوشته هایی که در مورد یک موضوع بخصوص باشند. (وبستر، ۱۹۶۶)

¹ - Webster

ترجمه تعریف لغت «ادبیات» از فرهنگ لاروس^۱:

ادبیات: هم آثار شفاهی و هم آثار مکتوب که هدفشان ارزش زیبایی شناختی / هنرمندانه باشد. (لاروس، ۱۹۸۶)

پس از تعریف «ادبیات» اکنون به تعریف «فیلمنامه» و «فیلمنامه نویس» می پردازیم. ابتدا از فرهنگ معاصر فارسی:

فیلمنامه: داستان یا نوشته ای که براساس آن فیلم تهیه می شود؛ سناریو.

فیلمنامه نویس: کسی که کارش نوشتن داستان، طرح یا گفتار برای تهیه فیلم است؛ سناریست، به همین قیاس: فیلمنامه نویس. (صدری افشار و دیگران، ۱۳۸۳)

ترجمه تعاریف از فرهنگ لاروس:

فیلمنامه: طرح اولیه یک نمایش، یک رمان // سینما: نگارش همراه با جزئیات صحنه ها / ماجراهای مختلف که از آن یک فیلم ساخته می شود. (که به آن دکپاز^۲ و سینوپس^۳ هم گفته می شود).

فیلمنامه نویس: نگارنده فیلمنامه سینمایی. (لاروس، ۱۹۸۶)

در آخر به تعریف «معاصر» از لغت نامه دهخدا می پردازیم:

معاصر: هم عهد و هم زمانه. (غیاث) (آندراج). هم عصر و هم زمانه. ج، معاصرین (ناظم الاطباء). (دهخدا، ۱۳۷۳)

در فرهنگ لغات آکسفورد^۴ در تعریف «معاصر» آمده است:

معاصر: مربوط به زمان یا دوره ای که به آن ارجاع داده شده است؛ متعلق به زمان واحد بودن. (هورنی، ۱۹۷۴)

همچنین در فرهنگ لاروس آمده است:

¹ - Larousse
² - Decpoupage
³ - Synopsis
⁴ - Oxford

معاصر: صفت، اشخاصی که در زمان واحد باشند || کسانی (یا چیزهایی) که در زمان حاضر باشند. (لاروس، ۱۹۸۶)

همانطور که از نظر گذشت تعاریف لغات «ادبیات»، «فیلمنامه» و «معاصر» که در عنوان پایان نامه آمده اند از فرهنگهای معتبر فارسی، انگلیسی و فرانسوی ذکر گردید تا مقدمه ای برای شروع بحث باشد.

۱-۱- معرفی فصل ها و بخش های پایان نامه

در فصل اول پایان نامه مقدمه و کلیات آورده شده است.

فصل دوم پایان نامه شامل سه بخش است. در بخش اول درباره «داستان» مطالبی آورده شده است: زیرا داستان جوهره اصلی فیلمنامه را تشکیل می دهد و بدون وجود داستان نمی توانیم فیلمنامه ای بنویسیم. بخش دوم درباره «فیلمنامه» می باشد و بخش سوم درباره «اقتباس» می باشد که می توان گفت یکی از مهمترین بخشهای پایان نامه حاضر است و شاید مهمترین بخش ارتباط دهنده ادبیات و سینما با یکدیگر.

فصل سوم نیز شامل سه بخش است. بخش اول درباره تاریخچه سینمای ایران و بخش دوم درباره تاریخچه فیلمنامه نویسی در سینمای ایران می باشد. در بخش سوم متن اولین فیلمنامه منتشر شده موجود، مربوط به سال ۱۳۳۷، آورده شده است.

فصل چهارم شامل چهار بخش است که بیشتر به مشکلات فیلمنامه نویسی در ایران می پردازد. در بخش اول بیشتر به مشکلات فیلمنامه نویسی در ایران اشاره شده است، در بخش دوم مضامینی که بیشتر در فیلمنامه ها استفاده شده اند آورده شده است، در بخش سوم مروری بر عناوین درسی دوره های کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری رشته زبان و ادبیات فارسی و جایگاه فیلمنامه نویسی در آن داشته ایم و در بخش چهارم به پایان نامه هایی که به نوعی با موضوع پایان نامه حاضر ارتباط داشته اند اشاره شده است.

در فصل پنجم به فهرست فیلمنامه هایی که تبدیل به فیلم شده اند یا به صورت کتاب و یا در جراید منتشر شده اند و همچنین کتابشناسی فیلمنامه نویسی اشاره شده است.

در ابتدای فصل ششم نمودارهایی با استفاده از اطلاعات به دست آمده از فصل پنجم کشیده شده است و در ادامه تجزیه و تحلیل نمودارها و نتیجه گیری از پایان نامه حاضر آورده شده است. آخرین بخش پایان نامه حاضر را فهرست منابع تشکیل می دهد.

در شروع تحقیقات درباره پایان نامه با کمبود و شاید در بعضی موارد نبود منابع کافی برای تحقیق مواجه شدم که اینجانب ناگزیر به صرف زمان زیادی برای به دست آوردن اطلاعات لازم شدم که در بخشهایی از این پایان نامه بخصوص فصل چهارم آورده شده اند که برای نتیجه گیری های فصل پنجم به آنها نیاز داشتم و خود می توانم مورد استفاده پایان نامه های بعدی با موضوعات مشابه قرار گیرند.

همچنین در اینجا لازم می دانم اشاره ای داشته باشم به این نکته که در برخی از قسمتهای پایان نامه حاضر که از نوشته و یا ترجمه دیگران استفاده شده است با نثری ضعیف مواجه می شویم که با نثر دانش آموخته ادبیات قابل برابری نیست ولی از آنجا که از آنها به صورت نقل قول مستقیم استفاده شده است و نام نگارنده و یا مترجم نیز آورده شده است از تغییر متون خودداری شده است و به همان صورت از آنها استفاده شده است که ضرورت داشت در مقدمه به آن اشاره شود.